

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.120/2013/5. szám

A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság a dr. Földvári-Oláh Csaba ügyvéd által képviselt **M.** Zártkörűen Működő Részvénytársaság felperesnek a dr. Kathy Krisztina ügyvéd és dr. Varga Árpád József ügyvéd által képviselt I. rendű és J.Zs. II. rendű alperes ellen tartozás megfizetése iránt a Fővárosi Törvényszéken 31.P.21.738/2010 számon folyamatban volt perében, a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.21.467/2012/4. számú ítélete ellen az alperesek által 22. sorszámon előterjesztett felülvizsgálati kérelem alapján indult felülvizsgálati eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 127.000 (százhuszonhétezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget, továbbá az államnak felhívásra 1.000.000 (egymillió) Ft feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I.r. alperes 1999. június 14-től 2005. június 17-ig, a II.r. alperes 1998. augusztus 14-től 2005. június 17-ig volt tagja a **T.** Kkt-nek, (a továbbiakban: Kkt.).

2006. február 9-én az APEH Dél-budapesti Igazgatóságának Végrehajtási Osztálya az alpereseket, mint a Kkt. egykori tagjait egyetemlegesen kötelezte 6.003.226 Ft megfizetésére. A kötelezettek kérelmére az APEH Kelet-budapesti Igazgatósága számukra - külön-külön - 35 havi pótlékmentes részletfizetést engedélyezett. Az

alperesek részletekben összesen 4.116.524 Ft-ot fizettek meg.

A Kkt. felszámolását a Fővárosi Bíróság az APEH Dél-budapesti Igazgatósága hitelező kérelmére 2007. július 4-én indította meg. Az 5.Fpk.01-06-003831 számú eljárásban az APEH a felszámolás kezdő időpontját megelőző időszakra nézve utólagos ellenőrzést folytatott le, melynek eredményeképpen a 2002. október 1-től 2005. szeptember 30-ig terjedő időszakra vonatkozóan hitelezői igényét 131.453.805 Ft-ban jelölte meg. A felszámoló által is nyilvántartásba vett követelését 2008. november 25-től a felperesre engedményezte. A hitelezői igény a felszámolás során nem nyert kielégítést, az adóst a bíróság jogutód nélkül megszüntette 2009. február 27-én.

A felperes 2009. május 6-án kelt levelében tájékoztatta az alpereseket az engedményezésről és felhívta őket a tartozás kiegyenlítésére, melynek az alperesek nem tettek eleget.

A fizetési meghagyással indult, perré alakult eljárásban a felperes keresetében kérte az alperesek egyetemleges kötelezését 10.000.000 Ft és a perköltség megfizetésére. Hivatkozott arra, hogy az alperesek 2005. június 17-ig tagjai voltak a Kkt-nak, melynek ki nem elégített tartozásaiért mögöttesen korlátlan felelősséggel tartoznak. Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (Art.) 2007. január 1-től hatályos 35. § (3) bekezdése értelmében, az alpereseket a perbeli pénzösszeg megfizetésére kötelező adóhatósági határozat hiánya nem zárja ki a követelés peres vagy nemperes eljárásban történő érvényesítését.

Az alperesek kérték a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását. Álláspontjuk szerint a felperes nem bizonyította követelése jogalapját és összezszerűségét. A felszámoló általi nyilvántartásba vétel nem jelenti az igény elismerését. Az adóhatóság az érvényesíteni kívánt adó megfizetésére velük szemben kötelező határozatot nem hozott. A mögöttes felelősségük szempontjából annak van jelentősége, hogy a tagsági jogviszonyuk alatt keletkezett-e a perben hivatkozott adótartozás. Állították: az iratok egyértelműen tartalmazzák, az adókötelezettség egy adott időszakra utólagosan került megállapításra, de annak felkönyvelése (esedékessége) nem visszamenőleges. (10. számú irat, 3. oldal első bekezdés) Az Art. 35. § (1) bekezdése szerint az adót e törvényben vagy más törvényben meghatározott esedékességekor az köteles megfizetni, akit arra a jogszabály kötelez. Amikor az adóhiányt megállapították, az alperesek már nem voltak a társaság tagjai, ezért a felperes által követelt tartozás keletkezése és esedékessége a tagsági jogviszonyuk megszűnése utánra tehető. A tagsági jogviszonyuk megszűnéséig keletkezett adótartozást a mögöttes felelősségükre tekintettel már megfizették. Az alperesek hivatkoztak arra is, hogy az utólagos ellenőrzésről és az adóhiány

megállapításáról nem volt tudomásuk, így arra észrevételt sem tehettek.

Az elsőfokú bíróság kötelezte az alpereseket egyetemlegesen, hogy 15 napon belül fizessenek meg a felperesnek 10.000.000 Ft-ot a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXIV. törvény (Gt.) 97.§ (1) bekezdése alapján, miszerint a társaságtól megváló tag - tagsági jogviszonya megszűnésétől számított öt évig - a többi taggal azonos módon felel a társaságnak harmadik személlyel szemben fennálló olyan tartozásáért, amely tagsági jogviszonya megszűnése előtt keletkezett.

Az alperesek fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Jogi álláspontja szerint az eljárás során nem volt vitás, hogy az adóhatóság a Kkt. terhére adókülönbözetet megállapító határozatot hozott. A határozathozatal előtt a társaságtól megvált alpereseknek a Gt. 97.§ (1) bekezdésén alapuló tagi felelőssége szempontjából annak volt jelentősége, hogy az adótartozás a tagsági jogviszonyuk megszűnése előtt keletkezett-e.

Az adóhatóság a 2002. október 1.-2005. szeptember 30. közötti bevallási időszak vizsgálatára irányuló átfogó ellenőrzés során adóhiányt állapított meg. Az akkor hatályos, általános forgalmi adóról szóló 1992. évi LXXIV. törvény (a továbbiakban: Áfatv.) 16. § (1) bekezdése szerint a társaság adófizetési kötelezettsége a teljesítés időpontjában keletkezett, és az adó az Art. 1. számú mellékletében foglaltaknak megfelelően teljesítendő bevallási és adómegállapítási kötelezettség terhelte. Tekintettel arra, hogy az adós havi ÁFA bevallásra volt kötelezett, az adó összegét a 2. számú melléklet rendelkezései szerint, a tárgyhót követő 20. napjáig meg kellett fizetnie. A megállapított adótartozás keletkezése ehhez képest - a 2005. május-július és szeptember havi bevallási időszak kivételével - az alperesek tagsági jogviszonyának megszűnése előtti időre tehető, ezért a Gt. 97.§ (1) bekezdése alapján mögöttes felelősségük fennáll. Felelősségük társasági tagságuk alatt korlátlan és egyetemleges volt, ezért helytállási kötelezettségük is korlátlan és egyetemleges a megszűnt gazdasági társaság kötelezettségeiért. A tag felelőssége más személy magatartásáért való, felróhatóság nélküli, deliktuális felelősség, mely alól akkor mentesülhet, ha bizonyítja, hogy a társaság úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, az alperesek azonban erre nem hivatkoztak.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy a per tárgyát képező adókövetelés vonatkozásában az alperesekkel szemben nem volt adóigazgatási eljárás, és az adózó társasággal szembeni eljárás során nem járhattak el félként. A 2/2004. PJE jogegységi határozat - mely kimondta, hogy a mögöttes felelős személytől az adótartozás megfizetése polgári peres eljárásban nem követelhető - jelen eljárásban nem alkalmazható, mert 2007. január 1-től az Art. 35.§ (3) bekezdése szerint a gazdasági társaság adótartozásáért

helytállni köteles taggal szembeni határozat hiánya nem zárja ki a követelés peres vagy nemperes eljárásban történő érvényesítését azzal, hogy engedményezett követelés esetén a követelés érvényesítésére kizárólag akkor kerülhet sor, ha a követelés behajtására jogosult szervezet általi engedményezés 2005. július 10-ét követően történt. Miután a jelen eljárásban érvényesített követelés 2008-ban került engedményezésre, ez nem akadályozta meg az alperesekkel szembeni igényérvényesítést az anyagi jog által előírt helytállási kötelezettségre figyelemmel.

Az alperesek felülvizsgálati kérelmükben kérték a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a kereset elutasítását. Állították a Pp.206.§ (1) bekezdésének és 221.§ (1) bekezdésének a sérelmét.

Elsődlegesen arra hivatkoztak, hogy nem vettek részt az adóhatósági eljárásban, és nem értesültek az annak alapján megállapított adókötelezettségről sem. A jelen peres eljárás során jutott tudomásukra, hogy az adós törvényes képviselőjétől a felszámoló nem kapott iratokat, ezért számlák hiányában állapították meg az adóhiányt és a járulékokat. Az alperesek szerint a fellebbezési kérelmükhöz benyújtott, 2005. június 17-én kelt átadás-átvételi jegyzőkönyv tanúsítja, hogy az új tag részére átadták a Kkt. dokumentumait 1999-ig visszamenőlegesen. Előadták azt is, az adós által bevallott, de meg nem fizetett adót is utóbb maguk fizették meg részletekben, melyekre vonatkozó iratokat a per során becsatolták. Állították, ezzel minden elvárhatót megtettek a cég eladásakor, arra nem lehetett hatásuk, hogy az új törvényes képviselő átadja a felszámolónak az iratokat.

Sérelmezték, hogy a bíróságtól nem kaptak felhívást arra, hogy bizonyítsák, a társaság úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Véleményük szerint ennek ellenére a részletfizetésre vonatkozó iratok és az átadás-átvételi jegyzőkönyv ezt tanúsítja. Erre utal az a tény, hogy az adós cég eleget tett adóbevallási és a bevallásban szereplő adófizetési kötelezettségének. Az átadás-átvételi jegyzőkönyvben felsorolt számlák is ezt igazolják.

Az alperesek hivatkoztak a 2/2004.PJE jogegységi határozatban foglaltakra, mely szerint a kötelezett tartozásaiért mögöttesen felelős személy és az engedményes között nem keletkezik olyan polgári jogi jogviszony, amely alapján az engedményes az adótartozás címén fennállt követelést polgári perben sikerrel érvényesítheti.

A követelést jogalap nélkülinek, s annak összegét „vélelmen” alapulónak tartották. Jogorvoslati joguk sérelmét látták abban, hogy az adóhatósági határozat meghozatalát megelőzően nem volt lehetőségük a követelés alaptalanságának bizonyítására.

Állították, hogy az nem 2005-ben keletkezett, mert az adókötelezettség ugyan egy adott időszakra utólagosan került megállapításra, de annak felkönyvelése (esedékessége) nem visszamenőleges. A Kkt. az esedékességkor lett volna köteles a

perbeli tartozást megfizetni (Art.35.§ (1) bekezdés), ezért az akkor keletkezett, amikor azt jogerősen megállapították és a társaság számlájára felkönyvelték. Erre az alperesek tagsági jogviszonyának megszűnését követően került sor, ezért mögöttes felelősként csak az új tagok lettek volna kötelezhetőek.

Az alperesek hivatkoztak az Alkotmánybíróság 9/2013.(III.6.) AB határozatában kifejtettekre is, mely szerint „alkotmányos követelmény, hogy az adó megfizetésére gazdasági társaság helytállni köteles tagjaként kötelezett személy a gazdasági társaság felszámolása során indult adóhatósági ellenőrzési eljárásban gyakorolhassa az adózót megillető azon jogokat, amelyek lehetővé teszik, hogy a helytállási kötelezettségét érintő adótartozás jogalapját és összegszerűségét vitathassa.” Álláspontjuk szerint e határozat is alátámasztja a jogorvoslati jog megsértésére vonatkozó állításukat.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a jogerős ítélet hatályában való fenntartását. Egyebek mellett kiemelte, hogy az adófizetési kötelezettség az alperesek tagsági viszonyának fennállása alatt már létezett. Az adóhatósági határozatok csupán a teljesítés elmaradását állapították meg. A kimutatott tartozás adóneme ÁFA volt, amely esetén a fizetendő adó mértékét a társaság az adómegállapítási időszakra vonatkozó bevallását követően maga határozza meg előzetesen és az adót annak megfelelően fizeti be. Amennyiben az esedékes ÁFA összeg befizetése elmarad, késedelembe esik adóhatósági határozat nélkül is. Ez utóbbi már csak a fizetési kötelezettség elmulasztását állapítja meg, és amiatt szankciókat ír elő, valamint kötelezi az adózót az adóhiány megfizetésére.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül, a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján.

A peres eljárás irataiból megállapíthatóan a felperes követelésének alapját a Kkt. ÁFA-tartozása képezte. Helytállón utalt arra a másodfokú bíróság, hogy az eljárásban alkalmazandó, Áfatv. 16.§ (1) bekezdése szerint az ÁFA fizetési kötelezettség a teljesítés időpontjában keletkezik termékértékesítésnél és szolgáltatásnyújtásnál, s az adót az adózónak kell bevallania és megfizetnie. Ebből következően a mögöttes felelősség szempontjából nem az utólagosan megállapított adóhiány felkönyvelésének, hanem az adófizetési kötelezettség keletkezésének van jelentősége. Az Art. 35.§ (2) bekezdés f) pontjában megjelölt, a rá vonatkozó szabályok szerint a gazdasági társaság helytállni köteles tagjai perelhetők az Art. 35.§ (3) bekezdése alapján a társaságtól be nem hajtható követelésért. Amint arra az eljárt bíróságok utaltak, a perbeli jogvita eldöntése során alkalmazandó Gt. 97. § (1) bekezdése szerint az alpereseknek a tagsági jogviszonyok megszűnését

megelőzően keletkezett tartozásokért a tagsági jogviszonyuk megszűnését követően öt évig még helyt kellett állniuk. A perben érvényesített követelés alapját képező adófizetési kötelezettség az eljárás irataiból megállapíthatóan, az alperesek tagsági jogviszonyának fennállása alatt keletkezett. A Kkt.-t kötelező, utóbb hozott adóhatározat ennek tényét állapította meg. Nincs ezért jogi jelentősége az alpereseket terhelő fizetési kötelezettség tekintetében annak, hogy az önként nem teljesített fizetést követően hozott határozat alapjául az adóhiány megfizetése mikor vált esedékessé.

A Kúria nem észlelte, hogy az alpereseknek a jogorvoslati joga sérült. Nem vitásan az alperesek, mint volt tagok, nem vettek részt az adós Kkt. adóigazgatási eljárásában, az adóst terhelő adóhiány megállapítására az ő részvételük nélkül került sor. A polgári peres eljárás szabályai szerint azonban nem voltak elzárva attól, hogy bizonyítsák a jelen perben, az adóhatóság által megállapított adóhiány nem áll fenn. A Kúria álláspontja szerint a felperes által csatolt iratokban foglaltakkal szemben az alpereseknek kellett volna bizonyítaniuk, hogy a Kkt. adóbevallásában írtak alapján megállapított Áfa-fizetési kötelezettség nem állt fenn. A Kkt. iratainak hiányosságából eredő bizonyítottság hiánya a Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a terhükre esik. Önmagában az általuk hivatkozott átadás-átvételi jegyzőkönyvben foglaltak állításuk alátámasztására bizonyítékul nem szolgálhatott, mivel az abban felsorolt számlákra nézve adatokat nem tartalmazott.

A társaság korábbi adótartozása kiegyenlítésének részletfizetésére vonatkozó iratok szintén nem voltak alkalmasak a perbeli követelés alaptalanságának bizonyítására. Nem volt ugyanis megállapítható, hogy a perrel érintett időszakra vonatkozó adótartozás megfizetésével kapcsolatosak.

A Kúria utal arra is, az alperesek, mint az adós Kkt. volt tagjai a jogszabály erejénél fogva kötelesek helytállni. A fizetési kötelezettség alól ezért csak a követelés fenn nem állásának bizonyítása esetén mentesülhettek volna.

A Kúria megállapította, hogy e körben az elsőfokú bíróság a kioktatási kötelezettségének eleget tett. A bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről Pp.3.§.(3) bekezdésének megfelelően a peres feleket tájékoztatta. (31.P.21.738/2010/6. sz. jegyzőkönyv 2. o.)

A Kúria egyetértett a jogerős ítéletben írt érvek alapján a másodfokú bírósággal abban, hogy az alperesek által hivatkozott jogegységi határozat a jelen perben nem volt alkalmazható.

Úgy ítélte, hogy az eljáró bíróságok okszerűen, a logika szabályainak megfelelően értékelték a rendelkezésre álló bizonyítékokat. Az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyó döntését a másodfokú bíróság a szükséges körben megindokolta. A Kúria a

felülvizsgálati kérelemben megjelölt eljárási jogszabályok nélkül hozott, az anyagi jogszabályoknak megfelelő jogerős ítéletet, ezért a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperesek a felülvizsgálati kérelmük alaptalansága miatt a Pp. 270.§ (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp.78.§ (1) bekezdése alapján kötelesek megfizetni a felperes jogi képviselőjével felmerült ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költséget. Az ügyvédi munkadíj összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.)IM. rendelet 3.§ (2) bekezdésének a) pontja, (5)-(6) bekezdése, és a 4/A.§ (1) bekezdése alapján állapította meg. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 59.§ (1) bekezdése és a 6/1986 (VI.26.) IM rendelet 15.§ (1) és (3) bekezdése alapján az alperesek kötelesek az illetékfeljegyzési joguk folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére is.

Budapest, 2013. szeptember 17.

Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes s.k. a tanács elnöke, Dr. Csőke Andrea s.k. előadó bíró, Dr. Vezekényi Ursula s.k. bíró